

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ◆ แบบสัมภาษณ์พนักงานโรงรถจักร จังหวัดลำปาง
- ◆ คำโครงแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

แบบสัมภาษณ์พนักงานโรงรถจักรจังหวัดลำปาง

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมในหน่วยงาน
3. การมีส่วนร่วมเสนอปัญหาสิ่งแวดล้อมของพนักงาน
4. การให้ความสำคัญของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม
5. การส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในหน่วยงาน
6. ข้อกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับปัญหา
7. ผู้กำหนดนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อม
8. วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการสิ่งแวดล้อม
9. โครงการในการจัดการสิ่งแวดล้อม
10. โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ
11. การถ่ายทอดนโยบายให้พนักงานทุกคนทราบ
12. การฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและความสามารถ
13. การนำนโยบายไปปฏิบัติจริง
14. การติดตามและวัดผล
15. การแก้ไขข้อผิดพลาด
16. ผลของการจัดการสิ่งแวดล้อม

เค้าโครงแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

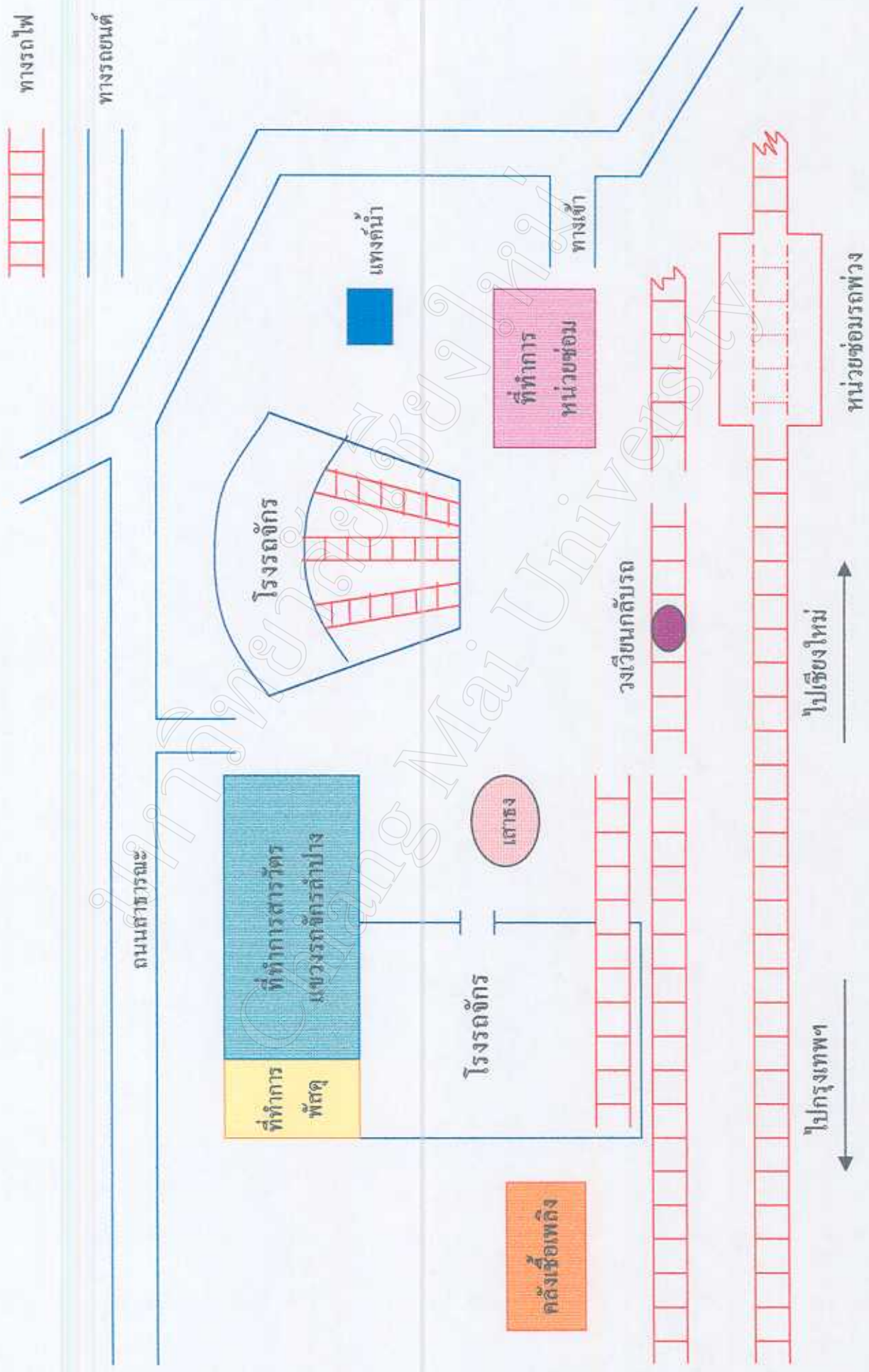
1. สังเกตสภาพแวดล้อมโดยรอบของโรงรถจักรฯ
2. สังเกตการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของ โรงรถจักรฯ
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานของพนักงานโรงรถจักรฯ
4. สังเกตพฤติกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงรถจักรฯ
5. สังเกตผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงรถจักรฯ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ข

- ◆ แผนผังสถานที่ทำการสารวัตรรถจักร ลำปาง
- ◆ แผนการดำเนินการกิจกรรม 5 ส แขวงรถจักรลำปาง

แผนผังสถานที่ทำการสารวัตรรถจักร ลำปาง

แผนการดำเนินการกิจกรรม 5 ส แขวงรศจักรลำปาง

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการในปี 2542 - 2543														
		ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.			
1	สร้างความรู้ความเข้าใจหัวหน้าหน่วยงานระดับกองขึ้นไป	—														
2	ผู้บริหารระดับกองขึ้นไปทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค นำคณะที่สนใจเข้าเยี่ยมชมหน่วยงานตัวอย่าง		—													
3	แต่งตั้งที่ปรึกษา	—														
4	ประกาศนโยบาย	—														
5	กำหนดแผนดำเนินการ		—													
6	อบรมผู้ประกอบการของส่วนกลาง/ภูมิภาค			—												
7	อบรมให้ความรู้แก่ทุกคนในหน่วยงาน		—													
8	จัดวันทำความสะอาดครั้งใหญ่หลังประกาศนโยบาย			—												
9	แบ่งพื้นที่และมอบหมาย				—											
10	กำหนดแผนปฏิบัติการ					—										
11	ทุกคนทำ 3 ส แรก						—									
12	ประชุม 5 ส แรก สัปดาห์ละ 2 วัน/ชม.							—								
13	ที่ปรึกษากำหนดแผน								—							
14										—						
15	ชี้แจงนัดประเมิน										—					
16	คณะกรรมการให้แนวทางสร้างมาตรฐาน											—				
17	PDCA วางแผน ดำเนินการ ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง												—			

ภาคผนวก ค

◆ ประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

(ตราครุฑ)

ประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

โดยที่มาตรา 11 (1) แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2534 กำหนดให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานของสิทธิประโยชน์ ประกอบด้วยข้อ 43 และข้อ 48 แห่งระเบียบคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานของสิทธิประโยชน์ของพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2534 คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ จึงออกประกาศกำหนดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไว้ ดังนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” หมายความว่า การกระทำและหรือสภาพการทำงาน ซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตราย การเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากการทำงานต่อผู้ปฏิบัติงาน หรือความเดือดร้อนรำคาญ เนื่องมาจากการทำงาน หรือเกี่ยวกับการทำงาน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการตามลำพัง เป็นหน่วยๆ และมีพนักงานทำงานอยู่

“เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานตามที่กฎหมายกำหนด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมวด 1

ข้อ 2 ให้รัฐวิสาหกิจที่มีพนักงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป ในสถานประกอบกิจการ แต่ละแห่งต้องจัดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ หรือภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มิพนักงานเพิ่มขึ้นครบห้าสิบคน

ให้รัฐวิสาหกิจคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งไว้ แม้ว่าในภายหลังจะมี
จำนวนพนักงานลดลงน้อยกว่าห้าสิบคนก็ตาม

สำหรับสถานประกอบการที่มีพนักงานไม่ถึงห้าสิบคน ให้พนักงานคัด
เลือกผู้แทนพนักงานอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่ร่วมกับฝ่ายบริหารในการดูแลความปลอดภัย
ในการทำงานของสถานประกอบการ

ข้อ 3 คณะกรรมการต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

(1) สถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป แต่ไม่ถึงหนึ่ง
ร้อยคน ให้มีกรรมการไม่น้อยกว่าห้าคน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนดคนหนึ่ง
เป็นประธานคณะกรรมการ ผู้แทนฝ่ายบริหารสองคน และผู้แทนฝ่ายพนักงานสองคน เป็น
กรรมการ โดยให้ประธานคณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ

(2) สถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป แต่ไม่ถึง
ห้าร้อยคน ให้มีกรรมการไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนดคน
หนึ่ง เป็นประธานคณะกรรมการ ผู้แทนฝ่ายบริหารสองคน และผู้แทนฝ่ายพนักงานสามคน เป็น
กรรมการ โดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ

(3) สถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป โดยให้มี
กรรมการไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนดคนหนึ่ง เป็น
ประธานคณะกรรมการ ผู้แทนฝ่ายบริหารสี่คน และผู้แทนฝ่ายพนักงานห้าคน เป็นกรรมการ โดยมี
เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่สถานประกอบการมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานมากกว่า
หนึ่งคนให้รัฐวิสาหกิจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลข
านุการตาม (2) และ (3)

สำหรับสถานประกอบการตาม (2) และ (3) ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยใน
การทำงาน ให้รัฐวิสาหกิจคัดเลือกผู้แทนฝ่ายบริหารคนหนึ่ง เป็นกรรมการและให้ประธานคณะ
กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ

หากกรรมการเพิ่มขึ้นมากกว่า (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี ให้มีกรรมการจากผู้
แทนฝ่ายบริหาร และผู้แทนฝ่ายพนักงาน เพิ่มขึ้น ในสัดส่วนที่เท่ากัน

ข้อ 4 การคัดเลือกกรรมการให้เป็นไปดังนี้

(1) กรรมการผู้แทนฝ่ายบริหาร ให้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้คัดเลือก

(2) กรรมการผู้แทนฝ่ายพนักงาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่
คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์กำหนด

ข้อ 5 กรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละไม่เกินสองปี แต่อาจได้รับการคัดเลือกใหม่

เมื่อ ข้อ 6 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 5 กรรมการพ้นจากตำแหน่ง

- (1) คาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

การคัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างให้เป็นไปตามข้อ 4 โดยอนุโลม และให้กรรมการที่ได้รับเลือก ให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ ของกรรมการซึ่งตนแทน

ข้อ 7 ให้รัฐวิสาหกิจปิดประกาศรายชื่อและหน้าที่รับผิดชอบ ของคณะกรรมการ โดยเปิดเผยเพื่อให้พนักงาน ได้รับทราบ ณ สถานที่ประกอบกิจการ

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ ให้รัฐวิสาหกิจปิดประกาศชื่อตามวรรค หนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนแปลง

การประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องปิดไว้อย่างน้อยสิบห้า วัน

ข้อ 8 ให้รัฐวิสาหกิจส่งสำเนารายชื่อคณะกรรมการตามข้อ 7 และหน้าที่ความรับผิดชอบตามข้อ 14 ต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่แต่งตั้งกรรมการ หรือคณะกรรมการชุดใหม่

การเปลี่ยนแปลงกรรมการ หรือหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการ ให้รัฐวิสาหกิจเก็บหลักฐานการเปลี่ยนแปลงกรรมการ หรือหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการไว้ในสถานประกอบกิจการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ สำหรับสถานประกอบกิจการที่มีพนักงานตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป และมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ให้รัฐวิสาหกิจแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นประจำทุกหกเดือน โดยให้ส่งพร้อมกับรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อ 9 ให้รัฐวิสาหกิจรับมติ ผลการประชุม หรือข้อเสนอตามที่คณะกรรมการเสนอ และพิจารณาดำเนินการแก้ไขโดยมิชักช้า ทั้งนี้ ข้อเสนอดังกล่าวต้องมีเหตุผลอันสมควรและสอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์กำหนด

กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ ให้รัฐวิสาหกิจปรึกษาหารือกับคณะกรรมการ เพื่อกำหนดระยะเวลาและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมเหตุผล เพื่อก่อให้เกิดความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยในการทำงานที่ดีของพนักงาน

ในกรณีที่ไม้อาจตกลงกันได้ ให้คณะกรรมการนำเรื่องเสนอคณะกรรมการ
รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์เพื่อชี้ขาดต่อไป

ข้อ 10 รัฐวิสาหกิจต้องจัดให้มีคู่มือเกี่ยวกับมาตรฐานว่าด้วยความปลอดภัยในการ
ทำงานไว้ในสถานประกอบกิจการ เพื่อให้พนักงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์

หมวด 2

การประชุมคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อ 11 ให้รัฐวิสาหกิจจัดให้คณะกรรมการประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง โดย
แจ้งกำหนดการประชุมและระเบียบวาระการประชุมให้กรรมการทราบอย่างน้อยสามวัน ก่อนถึงวัน
ประชุมและให้กรรมการเข้าประชุมตามที่ได้กำหนด

ข้อ 12 ในการประชุมคณะกรรมการครั้งแรก รัฐวิสาหกิจต้องชี้แจงนโยบายและ
แนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการที่เกี่ยวกับด้านความ
ปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตาม
ประกาศนี้ต่อที่ประชุม

ข้อ 13 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่ง
หนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และต้องมีกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายบริหารและผู้แทนฝ่าย
พนักงานเข้าร่วมประชุมด้วยจึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมคณะกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมี
หนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียง
หนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด 3

หน้าที่คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อ 14 คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง
- (2) สำนักรวด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการ
ทำงานอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง
- (3) รายงานและเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อ
ให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงาน และหรือมาตรฐานความปลอดภัยในการ
ทำงาน เพื่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ผู้รับเหมาและบุคคลภายนอกที่เข้ามาปฏิบัติ
งาน หรือเข้ามาใช้บริการในสถานประกอบกิจการต่อรัฐวิสาหกิจ
- (4) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ

สภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการ

(5) กำหนดกฎ ระเบียบ ด้านความปลอดภัย มาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการเสนอต่อรัฐวิสาหกิจ

(6) จัดทำนโยบาย แผนงานประจำปี โครงการ หรือกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งความปลอดภัยนอกงาน เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ การประสบอันตราย หรือการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน และความไม่ปลอดภัยในการทำงานเสนอต่อรัฐวิสาหกิจ

(7) จัดทำโครงการหรือแผนการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านความปลอดภัยของฝ่ายพนักงาน ฝ่ายบริหาร และบุคลากรทุกระดับเพื่อเสนอต่อรัฐวิสาหกิจ

(8) ติดตามผลความคืบหน้าเรื่องที่เสนอต่อรัฐวิสาหกิจ

(9) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งระบุปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบหนึ่งปีเพื่อเสนอต่อรัฐวิสาหกิจ

(10) ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอื่น ตามที่รัฐวิสาหกิจมอบหมาย

ข้อ 15 ให้ประธานคณะกรรมการเสนอผลการประชุมที่ให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการในเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อรัฐวิสาหกิจภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ที่ประชุมมีมติ

ข้อ 16 เมื่อเกิดอุบัติเหตุจนเป็นเหตุให้พนักงานหรือบุคคลภายนอกสูญเสียชีวิต หรือทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต หรือเกิดอัมพฤกษ์ หรือเกิดการระเบิด หรือสารเคมีอันตราย รั่วไหล ให้รัฐวิสาหกิจเรียกประชุมคณะกรรมการ โดยมีชักช้าเพื่อดำเนินการช่วยเหลือและเสนอแนะแนวทางป้องกันแก้ไขต่อรัฐวิสาหกิจ

ข้อ 17 ในการดำเนินการของคณะกรรมการ รัฐวิสาหกิจต้องจัดทำสำเนานันทิกหรือรายงานการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุม โดยให้เก็บไว้ในสถานประกอบการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

หมวด 4

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 18 การเข้าร่วมประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตามประกาศนี้ถือว่ากรรมการได้ปฏิบัติงานให้กับรัฐวิสาหกิจ โดยได้รับเงินเดือนค่าจ้างตามปกติ

ข้อ 19 รัฐวิสาหกิจต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ทั้งในหน้าที่ประจำและฐานะกรรมการ

ข้อ 20 ห้ามมิให้ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ หรือกระทำการใดๆ อันอาจเป็นผลให้กรรมการไม่สามารถทำงานต่อไปได้

ข้อ 21 ให้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการตามประกาศนี้

ข้อ 22 ข้อความใดในประกาศนี้ที่อาจตีความได้หลายนัย นัยใดจะทำให้เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิตหรือทรัพย์สินของทั้งฝ่ายพนักงานและฝ่ายบริหาร ให้ถือเอาอันนั้น

ข้อ 23 เมื่อปรากฏว่า รัฐวิสาหกิจฝ่าฝืนประกาศนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจให้คำแนะนำเป็นหนังสือ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจได้ปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำแนะนำ ก่อนก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2538

(ลงนาม) พิศาล มุลศาสตรสาทร

(นายพิศาล มุลศาสตรสาทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ประธานกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

(ตราครุฑ)

ประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(ฉบับที่ 2)

เพื่อให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2538 ได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (1) แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2534 ประกอบกับข้อ 43 และข้อ 48 แห่งระเบียบคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานของสิทธิประโยชน์ของพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2534 คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ จึงออกประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 2 แห่งประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2538 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 2 ให้รัฐวิสาหกิจที่มีพนักงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปในสถานประกอบกิจการแต่ละแห่ง ต้องจัดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พนักงานเพิ่มขึ้นครบห้าสิบคน

ให้รัฐวิสาหกิจคงคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งไว้ แม้ว่าในภายหลังจะมีจำนวนพนักงานลดลงน้อยกว่าห้าสิบคนก็ตาม

สำหรับสถานประกอบกิจการที่มีพนักงานไม่ถึงห้าสิบคน ให้พนักงานคัดเลือกผู้แทนพนักงานอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่ร่วมกับฝ่ายบริหารในการดูแลความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการ

หากสถานประกอบกิจการใดไม่มีฝ่ายบริหาร ให้พนักงานที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานนั้น ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารร่วมกับผู้แทนพนักงานในการดูแลความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการนั้น”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในข้อ 3 แห่งประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2538 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 3 คณะกรรมการต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

(1) สถานประกอบกิจการที่มีพนักงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป แต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ให้มีกรรมการไม่น้อยกว่าห้าคน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนดคนหนึ่ง เป็นประธานคณะกรรมการ ผู้แทนฝ่ายบริหารสองคน และผู้แทนฝ่ายพนักงานสองคน เป็นกรรมการ โดยให้ประธานคณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ

(2) สถานประกอบกิจการที่มีพนักงานตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป แต่ไม่ถึงห้าร้อยคน ให้มีกรรมการไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนด เป็นกรรมการ โดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ

(3) สถานประกอบกิจการที่มีพนักงานตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป ให้มีกรรมการไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารที่รัฐวิสาหกิจนั้นกำหนดคนหนึ่งเป็นประธานคณะกรรมการ ผู้แทนฝ่ายบริหารสี่คน และผู้แทนฝ่ายพนักงานห้าคน เป็นกรรมการ โดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่สถานประกอบกิจการมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานมากกว่าหนึ่งคน ให้รัฐวิสาหกิจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานหนึ่งคน เป็นกรรมการและเลขานุการตาม (2) และ (3)

สำหรับสถานประกอบกิจการตาม (2) และ (3) ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ให้รัฐวิสาหกิจคัดเลือกผู้แทนฝ่ายบริหารคนหนึ่ง เป็นกรรมการและให้ประธานคณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ

หากกรรมการเพิ่มขึ้นมากกว่า (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณีให้มีกรรมการจากผู้แทนฝ่ายบริหาร และผู้แทนฝ่ายพนักงาน เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่เท่ากัน

หากสถานประกอบกิจการใดมีฝ่ายบริหารไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดให้รัฐวิสาหกิจแต่งตั้งพนักงานที่มีตำแหน่งรองลงมาจากฝ่ายบริหาร เป็นกรรมการผู้แทนฝ่ายบริหาร และสถานประกอบกิจการใด ไม่มีฝ่ายบริหาร ให้รัฐวิสาหกิจแต่งตั้งพนักงานที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานนั้น เป็นประธานกรรมการ และพนักงานที่มีตำแหน่งรองลงมาจากหัวหน้าหน่วยงานตามลำดับเป็นกรรมการผู้แทนฝ่ายบริหาร โดยอนุโลม”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2539

(ลงนาม)

ป. บุรณพงศ์

(นายประสงค์ บุรณพงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ประธานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

(ตราครุฑ)

ประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน

โดยที่มาตรา 11(1) แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2534 กำหนดให้ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานของสิทธิประโยชน์ ประกอบ กับข้อ 43 และข้อ 48 แห่งระเบียบคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานของสิทธิ ประโยชน์ของพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2534 คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ จึงออกประกาศ กำหนดความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับแก่รัฐวิสาหกิจที่ประกอบกิจการ ดังต่อไปนี้

(1) การทำเหมืองแร่ เหมืองหิน หรือกิจการปิโตรเลียม
(2) การทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง เก็บรักษา ปรับปรุง ตกแต่ง เสริมแต่ง คัด แปลงเพื่อการค้า แปรสภาพ ทำให้เสียหาย หรือทำลายซึ่งวัตถุหรือทรัพย์สิน และรวมถึงการต่อเรือ การให้กำเนิด แปลงและจ่าย ไฟฟ้า หรือพลังงานอย่างอื่น

(3) การก่อสร้าง ต่อเติม ดัดตั้ง ซ่อม ซ่อมบำรุง คัดแปลง หรือรื้อถอน อาคาร สนามบิน ทางรถไฟ ทางรถราง ท่าเรือ อุโมงค์ สะพานเทียบเรือ ทางน้ำ ถนน เขื่อน อุโมงค์ สะพาน ท่อระบายน้ำ ท่อน้ำ โทรเลข โทรศัพท์ ไฟฟ้า ก๊าซ หรือประปา หรืองานก่อสร้างอื่นๆ รวมทั้งการเตรียมหรือวาง รากฐานของงานก่อสร้าง

(4) การขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าโดยทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ และรวมถึงการ บรรทุกขนถ่ายสินค้าด้วย

ข้อ 2 ประกาศนี้

“ความปลอดภัยในการทำงาน” หมายความว่า สภาพการทำงานซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดอุบัติเหตุ การประสบอันตราย โรค การเจ็บป่วย หรือความเดือดร้อนรำคาญ เนื่องจากการ ทำงานหรือเกี่ยวกับการทำงาน

“เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน” หมายความว่า พนักงานผู้ซึ่งรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งให้ ปฏิบัติหน้าที่ตามประกาศนี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการ ตามลำพังเป็นหน่วยๆ และมีพนักงานทำงานอยู่

ข้อ 3 ให้รัฐวิสาหกิจที่มีพนักงานตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปในสถานประกอบกิจการแต่ละ แห่ง จัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตลอด เวลาที่มีการทำงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ดูแลให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
- (2) ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานแก่รัฐวิสาหกิจและพนักงาน
- (3) ควบคุมและดูแลการใช้อุปกรณ์ความปลอดภัยให้ถูกวิธีและให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้
- (4) ตรวจสอบสภาพการทำงาน และการปฏิบัติงานของพนักงานแล้วรายงานรัฐวิสาหกิจให้ปรับปรุงแก้ไข เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

(5) บันทึก จัดทำรายงาน และสอบสวนเกี่ยวกับอุบัติเหตุและโรคซึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการทำงาน

- (6) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อ 4 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) สำเร็จการศึกษาแต่งตั้งระดับปริญญาตรีขึ้นไปหรือเทียบเท่าสาขาอาชีวอนามัย หรือสาขาอื่นที่มีหลักสูตรเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน หรือ
- (2) ผ่านการศึกษาอบรมและทดสอบเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน จากกรมแรงงานหรือสถาบันที่กรมแรงงานรับรอง หรือ
- (3) ปฏิบัติงานในหน้าที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ 5 ให้รัฐวิสาหกิจแจ้งชื่อเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานต่ออธิบดีกรมแรงงาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมแรงงานมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แต่งตั้ง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐวิสาหกิจแสดงปริญญาบัตร หลักฐานการศึกษาอบรมและทดสอบ หรือหลักฐานการปฏิบัติงานของผู้นั้นด้วย

ข้อ 6 เมื่อเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานพ้นจากหน้าที่ ให้รัฐวิสาหกิจจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานคนใหม่แทน และแจ้งชื่อต่ออธิบดีกรมแรงงาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมแรงงานมอบหมายภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานคนเดิมพ้นหน้าที่

ข้อ 7 ให้รัฐวิสาหกิจส่งรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ตามแบบที่กรมแรงงานกำหนดต่ออธิบดีกรมแรงงาน หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมแรงงานมอบหมายเป็นประจำทุกหกเดือน ทั้งนี้ภายในเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2534

พลเอก อิศระพงศ์ หนูนภักดี
(อิสระพงศ์ หนูนภักดี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ตราครุฑ)

ประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม

โดยที่มาตรา 11(1) แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.2534 กำหนดให้ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานของสิทธิประโยชน์ประกอบกับ ข้อ 43 และข้อ 48 แห่งระเบียบคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานของสิทธิประโยชน์ของพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2534 คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์จึงออกประกาศ กำหนดความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อมไว้ ดังนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“สภาพความร้อน” หมายความว่า อุณหภูมิที่เป็นอยู่รอบตัวพนักงานในขณะที่ทำงานปกติ

หมวด 1

ความร้อน

ข้อ 2 ภายในสถานที่ประกอบการที่มีพนักงานทำงานอยู่ จะมีสภาพความร้อนที่ทำให้ อุณหภูมิของร่างกายพนักงานสูงเกินกว่า 38 องศาเซลเซียส มิได้

ข้อ 3 ในกรณีที่ภายในสถานที่ประกอบการมีสภาพความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิของร่างกาย ของพนักงานสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส ให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อลดสภาพ ความร้อนนั้น หากแก้ไขหรือปรับปรุงไม่ได้ รัฐวิสาหกิจจะต้องจัดให้มีเครื่องป้องกันความร้อนมิให้ อุณหภูมิของร่างกายสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส

ข้อ 4 ในกรณีที่อุณหภูมิของร่างกายพนักงานสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส จะต้องให้หยุดพักชั่วคราวจนกว่าอุณหภูมิของร่างกายพนักงานจะอยู่ในสภาพปกติ

ข้อ 5 ในที่ที่เป็นแหล่งกำเนิดความร้อนที่มีสภาพความร้อนสูงถึงขนาดเป็นอันตรายแก่สุขภาพอนามัยของบุคคล ให้รัฐวิสาหกิจปิดประกาศเตือนให้ทราบ

ข้อ 6 ให้รัฐวิสาหกิจจัดให้พนักงาน ซึ่งทำงานใกล้แหล่งกำเนิดความร้อนที่ทำให้อุณหภูมิ ในบริเวณนั้นสูงกว่า 45 องศาเซลเซียส สวมชุดแต่งกาย รองเท้า และถุงมือสำหรับป้องกัน ความร้อน ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่พนักงานทำงาน

หมวด 2

แสงสว่าง

ข้อ 7 ภายในสถานที่ประกอบการที่ให้พนักงานทำงาน ดังต่อไปนี้

(1) งานที่ไม่ต้องการความละเอียด เช่น การขนย้าย การบรรจุ การบด การเกลี่ยวัตถุดิบ หยาบ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 50 ลักซ์

(2) งานที่ต้องการความละเอียดเล็กน้อย เช่น การผลิต หรือการประกอบชิ้นงานอย่าง หยาบๆ การสีข้าว การสาบฝ้าย หรือการปฏิบัติงานขั้นแรกในกระบวนการอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 100 ลักซ์

ข้อ 8 ณ ที่ที่ทำให้พนักงานคนใดคนหนึ่งทำงาน ดังต่อไปนี้

(1) งานที่ต้องการความละเอียดปานกลาง เช่น การเย็บผ้า การเย็บหนัง การประกอบ ภาชนะ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์

(2) งานที่ต้องการความละเอียดสูงกว่าที่กล่าวใน (1) แต่ไม่ถึง (3) เช่น การกลึง หรือแต่ง โลหะ การซ่อมแซมเครื่องจักร การตรวจตราและทดสอบผลิตภัณฑ์ การตกแต่งหนังสัตว์และผ้าฝ้าย การทอผ้า เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 300 ลักซ์

(3) งานที่ต้องการความละเอียดมากเป็นพิเศษ และต้องใช้เวลาทำงานนาน เช่น งานประกอบเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่มีขนาดเล็ก นาฬิกา การเจียรไนเพชร พลอย การเย็บผ้าที่มีสีมืดทึบ เป็นต้น ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 1,000 ลักซ์

ข้อ 9 ถนนและทางเดินภายนอกอาคารในบริเวณสถานที่ประกอบการ ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 20 ลักซ์

ข้อ 10 ใน โกดังหรือห้องเก็บวัสดุ ทางเดิน เฉลียง และบันไดในบริเวณสถานที่ประกอบการ ต้องมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า 50 ลักซ์

ข้อ 11 ให้รัฐวิสาหกิจป้องกันมิให้มีแสงตรงหรือแสงสะท้อนของดวงอาทิตย์หรือเครื่องกำเนิดแสงที่มีแสงจ้าส่องเข้าตาพนักงานในขณะที่ทำงาน ในกรณีที่ไมอาจป้องกันได้ ให้รัฐวิสาหกิจ จัดให้พนักงานซึ่งทำงานในลักษณะเช่นว่านั้น สวมใส่แว่นตาหรือกระบังหน้าลดแสง ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

ข้อ 12 ให้รัฐวิสาหกิจจัดให้พนักงานซึ่งทำงานในถ้ำ อุโมงค์ หรือในที่ที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ สวมหมวกแข็งที่มีอุปกรณ์ส่องแสงสว่างตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด 3

เสียง

ข้อ 13 ภายในสถานที่ประกอบการที่ให้พนักงานคนใดคนหนึ่งทำงาน ดังต่อไปนี้

- (1) ไม่เกินวันละเจ็ดชั่วโมง ต้องมีระดับเสียงที่พนักงานได้รับติดต่อกันไม่เกินเก้าสิบเอ็ด เดซิเบล (เอ)
- (2) เกินกว่าวันละเจ็ดชั่วโมง แต่ไม่เกินแปดชั่วโมง จะต้องมียกระดับเสียงที่พนักงานได้รับติดต่อกันไม่เกินเก้าสิบเดซิเบล (เอ)
- (3) เกินวันละแปดชั่วโมงจะต้องมียกระดับเสียงที่พนักงานได้รับติดต่อกันไม่เกินแปดสิบเดซิเบล (เอ)

ข้อ 14 รัฐวิสาหกิจจะให้พนักงานทำงาน ในที่ที่มีระดับเสียงเกินกว่าหนึ่งร้อยสี่สิบเดซิเบล (เอ) มิได้

ข้อ 15 ภายในสถานที่ประกอบการที่มีระดับเสียงที่พนักงานได้รับติดต่อกันเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 13 ให้รัฐวิสาหกิจแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่เป็นต้นกำเนิดของเสียงหรือทางผ่านของเสียงมิให้มีระดับเสียงดังเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 13

ข้อ 16 ในกรณีไม่อาจปรับปรุงแก้ไขตามความในข้อ 15 ได้ ให้รัฐวิสาหกิจจัดให้พนักงานสวมใส่ปลั๊กลดเสียง หรือครอบหูลดเสียง ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ตลอดเวลาที่ทำงาน

หมวด 4

มาตรฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 17 หมวกแข็งจะต้องมีน้ำหนักไม่เกินสี่ร้อยยี่สิบกรัม ทำด้วยวัสดุที่ไม่ใช่โลหะและมีความต้านทานสามารถทนแรงกระแทกได้ไม่น้อยกว่าสามร้อยแปดสิบห้ากิโลกรัม ภายในหมวกจะต้องมีรองหมวกทำด้วยหนัง พลาสติก ผ้า หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน อยู่ห่างผนังหมวกไม่น้อยกว่าหนึ่งเซนติเมตร ซึ่งสามารถปรับระยะได้ตามขนาดศีรษะของผู้ใช้ เพื่อป้องกันศีรษะกระทบกับผนังหมวก

สำหรับหมวกแข็งที่มีอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง นอกจากจะต้องเป็นหมวกที่มีมาตรฐานตามวรรคแรกแล้ว จะต้องมียุกรณ์ที่ทำให้มีแสงสว่างที่มีความเข้มไม่น้อยกว่า 20 ลักซ์ ส่องไปข้างหน้าติดอยู่ที่หมวกด้วย

ข้อ 18 ปลั๊กลดเสียง (ear plugs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่น ที่ใช้ใส่ช่องหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 15 เดซิเบล (เอ)

ข้อ 19 ครอบหูลดเสียง (ear muffs) ต้องทำด้วยพลาสติก หรือยาง หรือวัสดุอื่นใช้ครอบหูทั้งสองข้าง ต้องสามารถลดระดับเสียงลงได้ไม่น้อยกว่า 25 เดซิเบล (เอ)

ข้อ 20 แว่นตาลดแสง ตัวแว่นต้องทำด้วยกระจกสีซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงลงให้อยู่

ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา กรอบของแว่นต้องมีน้ำหนักเบาและมีกระบังแสงซึ่งมีลักษณะอ่อน

ข้อ 21 กระบังหน้าลดแสง ตัวกระบังต้องทำด้วยกระจกสี ซึ่งสามารถลดความจ้าของแสงให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสายตา ตัวกรอบต้องมีน้ำหนักเบาและต้องไม่คิดไฟง่าย

ข้อ 22 ชุดแต่งกาย รองเท้า และถุงมือ สำหรับป้องกันความร้อนตามข้อ 6 ต้องทำด้วยวัสดุที่มีน้ำหนักเบา สามารถกันความร้อนจากแหล่งกำเนิดความร้อนได้

หมวด 5

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 23 ข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่จะต้องปฏิบัติเท่านั้น

ข้อ 24 งานใดที่มีลักษณะไม่เหมาะสมแก่การที่จะให้พนักงานใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ดังที่ระบุไว้ในประกาศนี้ รัฐวิสาหกิจอาจผ่อนผันให้พนักงานระงับการใช้อุปกรณ์นั้น เฉพาะการปฏิบัติงานในลักษณะเช่นว่านั้นเป็นการชั่วคราวได้

ข้อ 25 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า สภาพความร้อน แสงสว่างหรือเสียงในบริเวณสถานที่ประกอบการมิได้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจให้คำแนะนำเป็นหนังสือ ให้รัฐวิสาหกิจปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2534

พลเอก อิศระพงศ์ หนูนภักดิ์
(อิสระพงศ์ หนูนภักดิ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ประธานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

(ตราครุฑ)

ประกาศคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม
(สารเคมี)

โดยที่มาตรา 11(1) แห่งพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 กำหนดให้ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานของสิทธิประโยชน์ ประกอบด้วย ข้อ 43 และ ข้อ 48 แห่งระเบียบคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานของสิทธิประโยชน์ของพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2534 คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ จึงออกประกาศ กำหนดความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อม (สารเคมี) ไว้ดังนี้

ความทั่วไป

ข้อ 1 ในประกาศนี้

"เส้นใย" หมายความว่า สารที่มีลักษณะเหนียวและยาวคล้ายเส้นด้าย มีต้นกำเนิดจากแร่ พืช สัตว์ หรือใยสังเคราะห์

"ฝุ่น" หมายความว่า อนุภาคของแข็งที่สามารถฟุ้ง กระจาย ปลิว หรือลอยอยู่ในอากาศได้

"ละออง" หมายความว่า อนุภาคของของเหลวที่สามารถลอยอยู่ในอากาศได้

"ฟุ้ง" หมายความว่า อนุภาคของของแข็งที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของไอของสารและ สามารถลอยอยู่ในอากาศได้

"แก๊ส" หมายความว่า ของไหลมีปริมาตรหรือรูปทรงไม่แน่นอนที่สามารถฟุ้ง กระจายและ เปลี่ยนสภาพเป็นของเหลวหรือของแข็งได้ โดยการเพิ่มความดันหรือลดอุณหภูมิ

"ไอเคมี" หมายความว่า ไอที่เกิดขึ้นจากสารเคมีที่เป็นของเหลวหรือของแข็งในสภาวะปกติ

หมวด 1

สารเคมี

ข้อ 2 ตลอดระยะเวลาทำงานปกติ ภายในสถานที่ประกอบกิจการที่ให้พนักงานทำงานจะมี ปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีในบรรยากาศของการทำงาน โดยเฉลี่ยเกินกว่าที่กำหนดไม่ได้

ข้อ 3 ไม่ว่าระยะเวลาใดของการทำงานปกติ ห้ามมิให้รัฐวิสาหกิจให้พนักงานทำงานในที่ที่มี ปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีในบรรยากาศของการทำงานเกินกว่าที่กำหนด

ข้อ 4 ห้ามมิให้รัฐวิสาหกิจให้พนักงานทำงานในที่ที่มีปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีเกิน กว่าที่กำหนดไว้

ข้อ 5 ห้ามมิให้รัฐวิสาหกิจให้พนักงานทำงานในที่ที่มีปริมาณฝุ่นแร่ในบรรยากาศของการทำงาน ตลอดระยะเวลาทำงานปกติโดยเฉลี่ยเกินกว่าที่กำหนดไว้

ข้อ 6 ภายในสถานที่ประกอบการที่มีการใช้สารเคมีที่กำหนดไว้ ซึ่งสภาพของการใช้นั้น อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือผู้อยู่ใกล้เคียง ให้รัฐวิสาหกิจจัดห้องหรืออาคารสำหรับการใช้สารเคมีไว้โดยเฉพาะ

ข้อ 7 ในกรณีที่ภายในสถานที่ประกอบการที่มีสารเคมีหรือฝุ่นแร่ฟุ้งกระจายสู่บรรยากาศของการทำงานเกินกว่าที่กำหนดไว้ ให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง เพื่อลดความเข้มข้นของสารเคมีหรือปริมาณฝุ่นแร่มิให้เกินกว่ากำหนด หากแก้ไขหรือปรับปรุงไม่ได้ รัฐวิสาหกิจจะต้องจัดให้พนักงานสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหมวด 2 ตลอดเวลาที่พนักงานทำงานเกี่ยวกับสารเคมีที่มีลักษณะหรือปริมาณที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของพนักงานดังต่อไปนี้

- (1) ฝุ่น ละออง พุ่ม แก๊สหรือไอเคมี ต้องสวมใส่ที่กรองอากาศหรือเครื่องช่วยหายใจที่เหมาะสม
- (2) สารเคมีในรูปของของเหลวที่เป็นพิษ ต้องสวมใส่ถุงมือยาง รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง กระบังหน้าชนิดใส และที่กันสารเคมีกระเด็นถูกร่างกาย
- (3) สารเคมีในรูปของของแข็งที่เป็นพิษ ต้องสวมใส่ถุงมือยางหรือรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง

หมวด 2

มาตรฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ข้อ 8 ถุงมือยางต้องทำด้วยยางหรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน มีความยาวหุ้มถึงข้อมือ มีลักษณะใช้สวมกับนิ้วมือได้ทุกนิ้ว มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย สามารถกันน้ำและสารเคมีได้

ข้อ 9 รองเท้ายางหุ้มแข้ง ต้องทำด้วยยางหรือยางผสมวัสดุอื่น เมื่อสวมแล้วมีความสูงไม่น้อยกว่าครึ่งแข้ง ไม่ฉีกขาดง่าย สามารถกันน้ำและสารเคมีได้

ข้อ 10 กระบังหน้าชนิดใส ตัวกระบังต้องทำด้วยพลาสติกใส หรือวัสดุอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน มองเห็นได้ชัด สามารถป้องกันอันตรายจากสารเคมีกระเด็นหรือกรดและทนแรงกระแทกได้ ตัวกรอบต้องมีน้ำหนักเบาและต้องไม่ติดไฟง่าย

ข้อ 11 ที่กรองอากาศสำหรับใช้ครอบจมูกและปากกันสารเคมี ต้องสามารถลดปริมาณความเข้มข้นของสารเคมีมิให้เกินกว่าที่กำหนดไว้

ข้อ 12 ที่กรองอากาศสำหรับใช้ครอบจมูกและปากกันฝุ่นแร่ ต้องสามารถลดปริมาณฝุ่นแร่มิให้เกินกว่าที่กำหนดไว้

ข้อ 13 เครื่องช่วยหายใจที่ใช้กับ พุ่ม แก๊ส หรือ ไอเคมี ต้องเป็นแบบหน้ากากครอบเต็มหน้า ประเภทที่มีถังอากาศสำหรับหายใจอยู่ในตัว หรือประเภทที่มีท่ออากาศต่อมาจากที่อื่น

ข้อ 14 ที่กันอันตรายจากสารเคมีกระเด็น ต้องทำด้วยพลาสติก หนึ่ง หนึ่งเทียม หรือวัสดุอื่น
ที่สามารถกันอันตรายจากสารเคมีได้

หมวด 3

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 15 ข้อกำหนดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยที่กำหนดไว้ในประกาศนี้เป็น
มาตรฐานขั้นต่ำที่จะต้องปฏิบัติเท่านั้น

ข้อ 16 งานใดที่มีลักษณะไม่เหมาะสม แก่การที่จะให้พนักงานใช้อุปกรณ์คุ้มครองความ
ปลอดภัยส่วนบุคคล ดังที่ระบุไว้ในประกาศนี้ รัฐวิสาหกิจอาจผ่อนผันให้พนักงานระงับการใช้
อุปกรณ์นั้น เฉพาะการปฏิบัติงานในลักษณะเช่นว่านั้นเป็นการชั่วคราวได้

ข้อ 17 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าสารเคมีในบริเวณสถานที่ประกอบการมิได้
เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจให้คำแนะนำเป็นหนังสือให้รัฐวิสาหกิจ
ปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2534

พลเอก อิศระพงษ์ หนูนภักดิ์

(อิสระพงษ์ หนูนภักดิ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประธานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

ภาคผนวก ง

- ◆ ภาพที่ทำการสารวัตรแขวงรถจักร ลำปาง
- ◆ ภาพโรงรถจักร ลำปาง
- ◆ ภาพอุปกรณ์ภายในโรงรถจักร
- ◆ บริเวณที่ทำการซ่อมรถจักรและรถฟ่วง
- ◆ ภาพน้ำมันเพลลาที่ใช้แล้วนำมาเก็บใส่ถัง

ที่ทำการสารวัตรแขวงรถจักร ลำปาง

โรงรถจักร ลำปาง

อุปกรณ์ภายในโรงรถจักร

บริเวณที่ทำการซ่อมรถจักรและรถฟอง

น้ำมันเตาที่ใช้แล้วนำมาเก็บใส่ถัง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวจอมขวัญ นิมละอ
วัน เดือน ปีเกิด	26 เมษายน 2513
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ปีการศึกษา 2532 - นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยโยนก ปีการศึกษา 2537 - ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2543
สถานที่ทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ.2537 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่แผนกประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยโยนก - พ.ศ.2543 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ศูนย์ทรัพยากรมนุษย์และบริการสังคม วิทยาลัยโยนก